

Odkryto tajemnicę najstarszej świątyni na świecie

15 maja 2020

Izraelscy uczeni ustalili, że u podstaw najstarszej świątyni świata Göbekli Tepe leżał jeden wspólny projekt, a jego twórcy mieli dobrze opanowane reguły architektury. Wyniki badania opublikowano w majskim wydaniu czasopisma „Cambridge Archaeological Journal”.

Megalityczny kompleks Göbekli Tepe w południowo-wschodniej Anatolii to najstarsza w historii ludzkości znana świątynia. Uważa się, że sanktuarium zaczęli budować neolityczni łowcy-zbieracze ponad 11,5 tysiąca lat temu, zanim powstały pierwsze ludzkie cywilizacje. Na taki wiek wskazują skały osadowe pokrywające budowlę.

Dotychczas sądzono, że budowa kompleksu była stopniowa i rozłożona w czasie, a jego poszczególne części wznosili różni ludzie w różnym czasie. Uczeni z Instytutu Archeologii Uniwersytetu w Tel Awiwie przeprowadzili badania z wykorzystaniem algorytmu w celu znalezienia wzorca geometrycznego, zgodnie z którym powstała świątynia i ustalili, że centralne punkty trzech monumentalnych okrągłych budowli kompleksu tworzą idealny trójkąt, a jego kompozycja odzwierciedla hierarchię przestrzenną. Wychodzi na to, że u podstaw kompleksu zbudowanego o sześć tysięcy lat wcześniej niż krąg w Stonehenge leżał jeden wspólny projekt.

„Göbekli Tepe to cud architektury” – mówi profesor Avi Gopher, cytowany w komunikacie prasowym Amerykańskiego Towarzystwa Przyjaciół Uniwersytetu w Tel Awiwie. „Zbudowany przez wspólnoty neolityczne 11,5 tysiąca lat temu, składa się z wielkich okrągłych kamiennych struktur o średnicy do 20 metrów i monumentalnych kolumn o wysokości do 5,5 metra. W związku z tym, że nie mamy żadnych dowodów na to, by w tamtym okresie

uprawiano ziemię czy udomawiano zwierzęta, uważa się, że budowle wznieśli łowcy-zbieracze. Jego złożoność architektoniczna jest jednak czymś niezwykłym, jak na tego typu społeczności”.

Powszechnie uważa się, że wiedza architektoniczna i metody planowania – takie jak wykorzystanie geometrii i sporządzanie planów – pojawiły się wśród ludzi znacznie później, kiedy łowcy-zbieracze przerodziли się w osiadłych rolników i hodowców i zaczęli wznosić budynki do użytku długoterminowego. „Nasze badania dostarczają ważnej informacji o wczesnym przypadku planowania architektonicznego, świadczą o dynamice zmian kulturowych na wczesnych etapach neolitu” – mówi pierwszy autor artykułu Gil Haklay, doktorant Uniwersytetu w Tel Awiwie.

Wyniki badania pokazują, że najważniejsze podstawy planowania architektonicznego powstały w Lewancie na przełomie późnego epipaleolitu i neolitu w ramach kultury natufijskiej, a w okresie wczesnego neolitu abstrakcyjne reguły projektowania i modele organizacyjne były już wykorzystywane przez mieszkańców regionu.

Obecnie rozkopano cztery kamienne kręgi, ale uczeni są zdania, że wewnątrz wzgórza znajduje się kolejnych dwadzieścia, które nie zostały jak dotąd zbadane.

Źródło: [pl.SputnikNews.com](https://pl.sputniknews.com)